

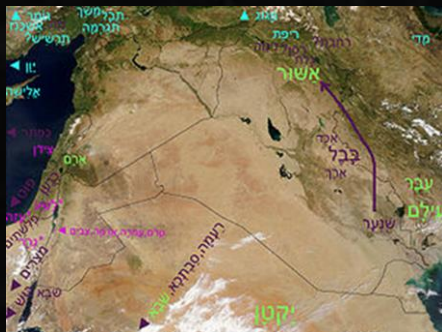
סיפור מגדל בבל



זרקור לעומק על בראשית י"א 1-9
הרהורים על טוטליטריות ופלורליזם

בראשית י"א 1-3

א וַיְהִי כֹל-הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים:



**ב וַיְהִי בְּנִסְעֵם מִקֶּדֶם וַיִּמָּצְאוּ בְּקֶעֶה בְּאֶרֶץ
שֹׁנַעַר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:**

ג וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ הִבָּה נִלְבְּנָה לְבָנִים
וַנְּשַׂרְפָּה לְשַׂרְפָּה וְתֵהִי לָהֶם הַלְבֵּנָה לְאֶבֶן וְהַחֲמֵר:



מונוליטיות (אחידות) + קדמה טכנולוגית

מונוליטיות (אחידות) + קדמה טכנולוגית





בראשית י"א 4-9

ד וַיֹּאמְרוּ הִבֵּה נִבְנֶה-לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַשָּׁמַיִם
וַנַּעֲשֶׂה-לָּנוּ שֵׁם פֶּן-נִפּוּץ עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ:

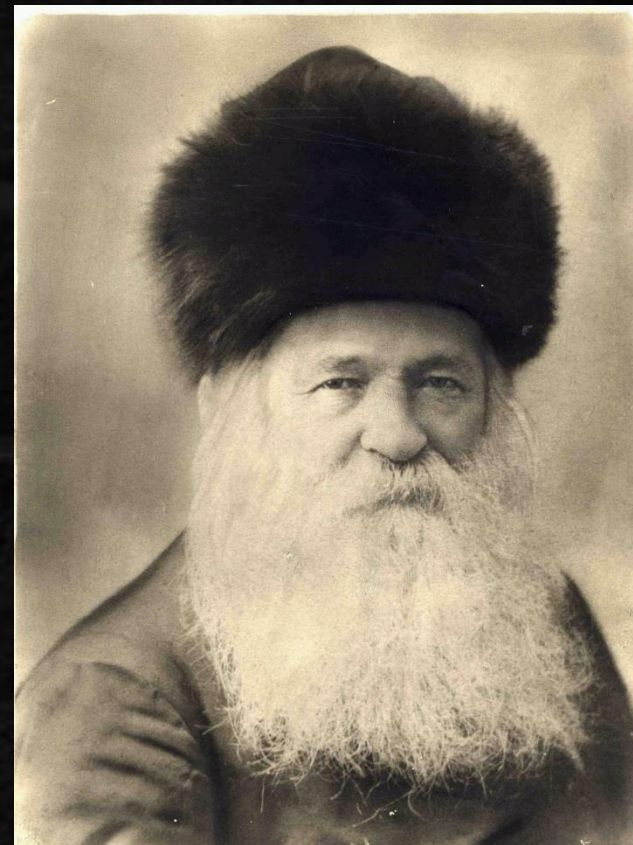
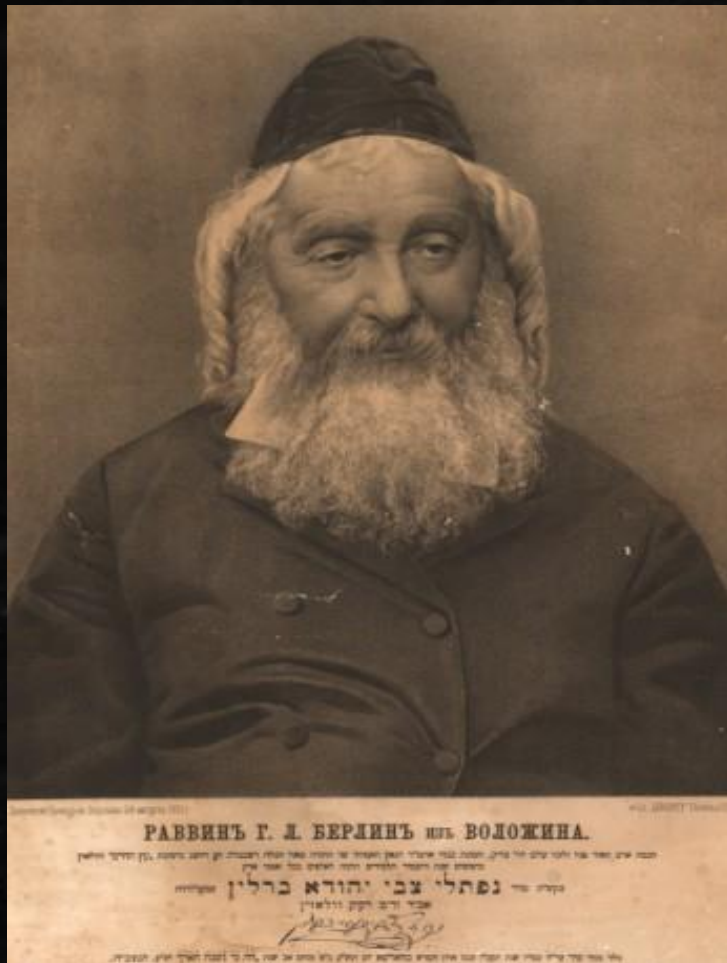
ה וַיֵּרֶד ה' לִרְאֹת אֶת-הָעִיר וְאֶת-הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְנֵי
הָאָדָם: וַיֹּאמֶר ה' הֵן עַם אֶחָד וְשָׁפָה אַחַת לְכָלם וְזֶה הַחֵלֶם
לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא-יִבָּצֵר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת: ז הִבֵּה
נִרְדָּה וְנִבְלָה שֵׁם שְׁפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׁפַת רֵעֵהוּ: ח
וַיִּפֶץ ה' אֶתֶם מִשָּׁם עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לִבְנוֹת הָעִיר: ט
עַל-כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי-שָׁם בָּלַל ה' שְׁפַת כָּל-הָאָרֶץ
וּמִשָּׁם הִפְיָצָם ה' עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ:

"כנגד הסכנה של התנשאות אלילית מבצע האל פעולת מנע ומפזר את בני האדם על פני הארץ ומבולל את שפתם. הפצת האנושות על פני ארצות רבות וחלוקתה לעמים רבים המדברים בשפות שונות נתפסות כאן לא כתהליך טבעי מבורך אלא כמכה שאלוהים מכה את האנושות למען החליש את כוחה. במהלך ההיסטוריה עוד תרבה האנושות להתנשא – ותשוב ותעורר את זעמו וקנאתו של האלוהים".

(צבי אדר, ספר בראשית – מבוא לעולם המקראי, עמ' 37)

פרוש העמק-דבר לנצי"ב - בראשית י"א

הרב נפתלי צבי יהודה ברלין, (1816 – 1893) הידוע בשם
הנצי"ב מוולוז'ין, היה ראש ישיבת וולוז'ין ומגדולי התורה
במזרח אירופה במאה ה-19.



- **וראשו בשמים** - זה ודאי לא יעלה על הדעת שיהיה עיר אחת לכל העולם אלא כסבורים שיהיו כל הערים סמוכות וטפלות לאותו העיר שבה המגדל ויהיה המגדל לצפות ממנו למרחוק אחר כל הישוב שלהם שלא יהיו נפרדים בארץ אחרת. על כן נצרך שיהיה ראשו בשמים.
- **ונעשה לנו שם** - אנשים משגיחים וממונים על הדבר ויהיו שרי צבא להעניש את העובר... וכל זה היה לחשש פן נפוץ על פני כל הארץ. אמנם יש להבין מה חששו אם יצאו כמה לארץ אחרת. ומובן שזה היה שייך לדברים אחדים שהיה ביניהם ובאשר אין דעות בני אדם שווים חששו שלא יצאו בני אדם מדעה זו יהיו במחשבה אחרת על כן היו משגיחים שלא יצא איש מישוב שלהם. ומי שסר מדברים אחדים שביניהם היה משפטו לשריפה כאשר עשו לאברהם אבינו. נמצא היו דברים אחדים שביניהם לרועץ שהחליטו להרוג את מי שלא יחשוב כדעתם.
- **ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות** - אם יגמרו המגדל יבואו למחשבה שניה למנוע בעל כורחם הנבדל ממחשבתם זו. וזהו דבר רצח ושוד המשחית את הישוב לגמרי...



האלטרנטיבה? - ישעיה י"א 6-9

וְגַר זֵאֵב עִם-כֶּבֶשׂ, וְנֹמֵר עִם-גִּדֵּי יִרְבֶּץ; וְעֹגֵל וּכְפִיר וּמֹרִיא יִחָדּוּ, וְנֶעֱר קָטָן נְהִיג בָּם. ז וּפָרָה וְדָב תִּרְעֶינָה, יִחָדּוּ יִרְבְּצוּ יְלִידֵיהֶן; וְאַרְיֵה, כַּבָּקָר יֹאכֹל-תֶּבֶן. ח וְשִׁעְשַׁע יוֹנֵק, עַל-חֹר פֶּתֶן; וְעַל מְאוֹרֶת צַפְעוֹנִי, גָּמוּל יָדוֹ הִדָּה. ט לֹא-יִרְעוּ וְלֹא-יִשְׁחִיתוּ, בְּכָל-הָר קָדְשֵׁי: כִּי-מִלֹּאֶה הָאָרֶץ, יִדְּעָה אֶת-ה', כַּמִּים, לַיָּם מִבְּסִים.



האלטרנטיבה? - מיכה ד' 1-5

- **א** וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים, יִהְיֶה הָרַבִּית הַזֶּה נֶכֶד בְּרֹאשׁ הַהָרִים, וְנִשְׂא הוּא, מִגְבָּעוֹת; וְנָהָרוּ עָלָיו, עַמִּים. **ב** וְהָלְכוּ גוֹיִם רַבִּים, וְאָמְרוּ לָכֹן וְנַעֲלָה אֶל-הָרַה' וְאֶל-בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, וְיִזְרְנוּ מִדְּרָכָיו, וְנִלְכָּה בְּאַרְחֹתָיו: כִּי מִצִּיּוֹן יֵצֵא תוֹרָה, וּדְבַר-ה' מִירוּשָׁלַם. **ג** וְשִׁפְט, בֵּין עַמִּים רַבִּים, וְהוֹכִיחַ לְגוֹיִם עֲצָמִים, עַד-רָחוֹק; וּכְתָתוּ חֲרִבְתֵּיהֶם לְאַתִּים, וַחֲנִיתֵיהֶם לְמִזְמוֹת-- לֹא-יִשְׂאוּ גוֹי אֶל-גּוֹי חֶרֶב, וְלֹא-יִלְמְדוּן עוֹד מִלְחָמָה. **ד** וַיָּשְׁבוּ, אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ-- וְאֵין מַחֲרִיד: כִּי-פִי ה' עֲבָאוֹת, דִּבֶּר. **ה** כִּי, כָּל-הָעַמִּים, יֵלְכוּ, אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו; וַאֲנַחֲנוּ, נִלְךְ בְּשֵׁם-ה' אֱלֹהֵינוּ-- לְעוֹלָם וָעֶד.

לסיכום

מה אנחנו לוקחים מלימוד
פרשת מגדל בבל?



